

Prof. Dr. Josef Opatrný
Středisko ibero-amerických studií
FF UK

Posudek diplomové práce

Lukáš Lédl, *Fair Trade na příkladu bolivijského kakaá*, 122 str. rkp.

Diplomová práce Lukáše Lédl je výsledkem jeho zájmu o problematiku uplatnění produktů malovýrobců na světovém trhu a jeho organizační schopnosti při zajišťování bolivijského pobytu, bez něhož by práce nemohla vzniknout. Zároveň je třeba říci, že v průběhu studia fenoménu fair trade v konkrétních podmínkách kakaovníkových plantáží modifikoval diplomant lehce zaměření práce, nepochybně ku prospěchu věci. Chtěl-li se původně zabývat problematikou fair trade obecně, přivedla ho možnost vydat se na cestu po Jižní Americe a jeho bolivijská zkušenost k rozhodnutí zaměřit pozornost na podobu bolivijské komunity dodávající část své produkce kakaá v rámci programu Fair Trade do Evropy.

Lédl hovoří o genezi diplomové práce ve stručném úvodu, kde mohl věnovat více pozornosti institutu fair trade v moderní literatuře, stejnou výtku by pak bylo možné uplatnit v případě velice stručného výčtu titulů k problematice kakaá obecně, sám diplomat tu ovšem zmiňuje velmi skrovnou bibliografii k danému problému v českém jazyce. Toto konstatování však neplatí v případě bibliografie mezinárodní, kde existují desítky kvalitních publikací věnovaných historii kakaá a místu tohoto produktu v mezinárodním obchodě popř. v ekonomikách různých zemí.

Lédl se touto problematikou zabývá v první části svého textu, kde velmi přehledně pojednává předkolumbovskou historii kakaá, aby stejným způsobem informoval o přijetí tohoto produktu předkolumbovské Ameriky evropským světem. Věnuje přitom z pochopitelných důvodů pozornost zakládání plantáží kakaovníku mimo americký kontinent, odkud dnes přichází na světový trh jen menší část této stále hledané komodity.

Následující, stejně stručná, ale vysoce informativní část je věnována technickým parametrům kakaá a výroby čokolády, zde Lédl kombinuje údaje ze sekundární literatury, statistické údaje a vlastní zkušenost s kakaem a na samém závěru se dostává k problematice Fair Trade, kterou rozebírá opět na základě sekundární literatury na str. 42-49.

Jádrem práce je pak dále členěná kapitola El Ceibo (str. 50-115). Lédl tady jednak popisuje na základě dokumentů tohoto družstva jeho vznik a organizační strukturu, dále pak způsob produkce a život jeho členů. Sama kolonizace regionu proběhla jako součást vládní politiky po tzv. bolivijské revoluci, jejímž programem byla také pozemková reforma. V jejím rámci přidělovaly úřady půdu v různých částech země, mj., právě v regionu Alto Beni, kam

přicházely s vládní podporou od počátku 60. let zemědělci přilákání jednak možností získat půdu, jednak informacemi o slibných perspektivách pěstování kakaovníku. Někteří z nich se pak spojili do družstev usilujících nakonec úspěšně o odbyt části své produkce v zahraničí. Diplomant pak sleduje nejen úspěchy družstev, ale i problémy, s nimiž se setkávala a setkávají, zejména jejich snahu proměnit se z dodavatele suroviny ve vývozce konečného produktu v podobě čokolády či dalších finálních výrobků. Kromě toho popisuje Lédl podobu života konkrétních členů družstva tak, jak měl možnost ji poznat během tříměsíčního pobytu v Sapechu. Tato část práce je nesporně nejzdařilejší, dobře strukturovaná a velmi pěkně napsaná.

Se srovnání touto skutečně znamenitou částí působí stručný závěr poněkud neurovnaně. V první části Lédl shrnuje informace o organizačním uspořádání družstva, jímž se obsáhle zabývá v kapitole Organizační struktura (str. 58nn), poté zmiňuje diskuse nad budoucím směřováním komunity (analyzované opět v předchozím textu na str. 88nn), aby v posledním lehce patetickém (či ironickém?) odstavci vyzval čtenáře ke konzumaci produktů družstva, jehož život popsal své diplomové práci.

Samostatnou, velice pochvalnou, poznámku zasluhuje obrazové vybavení práce, které přispívá k její výborné úrovni stejně jako rozhodnutí diplomanta doprovodit text množstvím tabulek a grafů se značnou vypovídací hodnotou.

Lédl napsal nepochybně text velmi zajímavý a přínosný, přinejmenším z hlediska české produkce, který mimo veškerou pochybnost splňuje a v některých ohledech překračuje požadavky kladené na práce diplomní. Samozřejmě ho proto doporučuji k obhajobě. Je to pak spíše esejisticky pojatý úvod a jistá nevyváženost závěru, které mne vedou k hodnocení práce mezi stupni velmi dobrá až výborná. .

V Praze, 2. srpna 2008.

Prof. Dr. Josef Opatrný

